

AKTUALITETSFÖRKLARING

ÖP 2002 ÖVERSIKTSPLAN
BOLLEBYGDS KOMMUN

UTKAST

BOLLEBYGDS
KOMMUN

UTGIVARE

Bollebygds kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen,
Planenheten
Tfn: 033-23 13 00
E-post: kommunen@bollebygd.se
Webbplats: www.bollebygd.se

FOTO & KARTOR

Bollebygds kommun bild- och kartarkiv

INNEHÅLL

INLEDNING	5
Vad är en översiktsplan?	5
Varför aktualitetsförklaring?.....	6
Syfte.....	6
Sammanvägd aktualitet	6
NYA FÖRUTSÄTTNINGAR – vad har hänt sedan 2002?	7
Riksdirektivet	7
Ny lagstiftning och nationella respektive	8
regionala mål, planer och program	8
Nationellt.....	8
Lokalt/ Kommunala förutsättningar och förändringar	14
Vision ”Bollebygd 2025”	14
Landsbyggsdefinition	14
Mål inför ny översiktsplan	15
Förslag till prioriterade frågor inom hållbar utveckling i översiktsplanen	15
Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner	15
ÖVERSIKTSPLANENS AKTUALITET	16
Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till bedömning	16
Kommuntäckande översiktsplan 2002	16
Vindbruksplan, tematiskt tillägg till ÖP 2002.....	18
Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Norra Erikstorp och Varpås	18
Utvecklingsplan för Olsfors och Hultafors	19
Övriga dokument med koppling till översiktsplan	19
LÄNSSTYRELSENS REDOGÖRELSE	20
Naturvård	20
Kulturmiljö	20
Mellankommunala frågor	20

SAMMANFATTNING

Aktualitetsförklaring för Bollebygds kommun redogör för vilken status översiktsplanen och dess tillhörande dokument har samt vilka förändringar som skett sedan den kommuntäckande översiktsplanen antogs 2002. Sett ur ett nationellt, regionalt och lokalt perspektiv är förändringarna många. Nationellt har det tillkommit en rad olika lagar, direktiv och mål med tydlig koppling mot det globala målet om Hållbar utveckling. Regionalt har det tillkommit ett flertal planer, program och mål med koppling mot de förutsättningar och utmaningar som Västra Götalands län präglas av. Bollebygds kommun är i en tillväxtfas och behöver en samlad bild över den kommunala planeringen för att svara upp mot de förändringar som har skett sedan 2002. Samhällsbyggnadsförvaltningens bedömning av översiktsplanen och dess tillhörande handlingar sammanfattas nedan:

- ÖP2002 Översiktsplan Bollebygds kommun

Översiktsplanens strategier, riktlinjer och utbyggnadsriktningar svarar inte längre upp mot dagens förutsättningar och de nationella samt regionala mål, planer och program som har tillkommit sedan 2002. Därmed bedöms Översiktsplanen vara inaktuell.

- Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Bergadalen och Varpås

Utvecklingssynen i den fördjupade översiktsplanen från 2004 stämmer inte längre överens med den utvecklingsyn som finns idag. Vissa av områdena som pekats ut som utvecklingsområden är idag genomförda. Därmed bedöms Fördjupad översiktsplan som inaktuell.

- Tematiskt tillägg till översiktsplan – Vindbruksplan

Sedan vindbruksplanen antogs 2011 har inga nya riksintressen för vindbruk tillkommit och kommunen har sedan dess inte utsett några nya lämpliga områden för vindbruk. Därmed bedöms vindbruksplanen som fortsatt aktuell.

- Utvecklingsplan för Hultafors och Olsfors

Utvecklingsplanens strategier och viljeriktning för en fortsatt utveckling i tätorterna Hultafors och Olsfors stämmer överens med dagens förutsättningar. Därmed bedöms Utvecklingsplanen som fortsatt aktuell.

INLEDNING

Denna rapport utgör underlag för bedömning över Bollebygds kommun översiktsplans aktualitet. Kommunstyrelsen gav samhällsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att ta fram en ny översiktsplan för Bollebygds kommun i november 2012 (DNR KS2012/96 § 167). Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har påbörjats i två omgångar, 2012 respektive 2014. Under 2016 har arbetet med översiktsplanen återupptagits och en aktualitetsförklaring har tagits fram.

Till gällande översiktsplan hör:

- ÖP 2002 Översiktsplan Bollebygds kommun (ÖP02)
- Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Bergadalen och Varpås
- Tematiskt tillägg till översiktsplan – Vindbruksplan
- Utvecklingsplan för Hultafors och Olsfors

Bollebygds kommun står idag inför nya utmaningar. Kommunen är i en tillväxtfas och en ny samlad bild över den strategiska planeringen behövs för att säkra en hållbar utveckling. Sedan ÖP02 antogs har det skett stora förändringar på nationell, regional respektive lokal nivå. På nationell nivå har det tillkommit förändringar i form ny lagstiftning och nya mål med ett tydligt avtryck i de globala målen om Hållbar utveckling. Det har i sin tur bidragit till att frågor som exempelvis klimatanpassning, jämställdhet och bostadsförsörjning har fått ett större fokus i det översiktliga planarbetet. Regionalt sett är förändringarna många. Det regionala perspektivet är avgörande för den strategiska planeringen och sedan 2002 har det antal regionala planeringsdokument tagits fram av regionplaneorgan i Västra Götalands län. Med bäring mot en allt mer utvecklad nationell och regional planering finns ett allt större behov av att fånga upp detta i den kommunala översiktsplaneringen. Den översiktliga planeringen skapar framförhållning för utveckling och underlag för en långsiktiga planeringen.

Vad är en översiktsplan?

En översiktsplan kan på ett förenklat sätt förklaras vara ett politiskt beslutat strategiskt dokument som omfattar hela kommunen. Översiktsplaneringen styrs i huvudsak av Plan- och bygglagen och Miljöbalken. Planen är inte juridiskt bindande, men är tyngre än andra beslutsunderlag genom sin förankring i en planeringsprocess som garanterar samråd och insyn.

Översiktsplanen har som främsta uppgift att förhålla sig till följande principer:

1. En översiktsplan ska ange riktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön och redogöra för avvägningar mellan allmänna intressen.
2. Vara vägledande vid konkreta beslut om bebyggelse mark- och vattenanvändning och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Varför aktualitetsförklaring?

Enligt plan- och bygglagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan och kommunfullmäktige ska minst en gång under mandattiden pröva om översiktsplanen är aktuell i förhållande till kraven i 3 kap. 5 § PBL.

PBL 3 kap. 5 § Av översiktsplanen ska framgå:

1. grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden,
2. kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras,
3. hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer,
4. hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen,
5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder, och
6. sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken. Lag (2014:224).

När kommunen har beslutat om översiktsplanens aktualitet enligt 3 kap. 27 § plan- och bygglagen (2010:900), ska kommunen utan dröjsmål skicka beslutet till Boverket, länsstyrelsen, berörda kommuner, övriga regionplaneorgan och kommunala organ ansvar för regionalt tillväxtarbete och transportinfrastrukturplanering.

Syfte

Syftet med att ta fram en aktualitetsförklaring innan arbetet med en ny översiktsplan påbörjas är att fastställa i vilken utsträckning översiktsplanen fortfarande är aktuell och presentera vilka förändringar som skett sedan den kommuntäckande översiktsplanen antogs 2002. Det kan finnas delar i översiktsplanen som fortfarande är aktuella och som stämmer överens med kommunens intentioner kring markanvändningen.

Aktualitetsprövningen är även ett bra verktyg för att inte bara fästa blickarna mot den framtida utvecklingen, utan även inkludera även det retrospektiva perspektivet. Genom att analysera nuvarande översiktsplan och dess utfall går det att få en allmän bild av den fysiska miljön vilket gör det lättare att få kunskap om utvecklingen som lett fram till dagens struktur.

Sammanvägd aktualitet

Den kommuntäckande översiktsplanen från 2002 för Bollebygds kommun samt Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Bergadalen och Varpås anses av samhällsbyggnadsförvaltningen som inaktuella, med undantag av kommunens vindbruksplan samt utvecklingsplan för Olsfors och Hultafors. I 3 kap 5 § PBL, se rutan ovan, finns krav för vad en översiktsplan ska innehålla. Den nuvarande kommuntäckande översiktsplanen från 2002 går, med tanke på sin ålder och i kombination med förändrade förutsättningar, inte i linje med preciserade krav.

Enligt Boverket bör en översiktsplan grundas på sammanställningar och analyser av övergripande mål, planer och program av betydelse för den hållbara utvecklingen. Därtill ska planen även grundas på allmänna intressen, förändringar och trender i omvärlden i relationen till nuvarande fysiska strukturen. Dessa faktorer lever inte översiktsplan ÖP02 överlag inte upp till. Det gör att kommunen är i behov att uppdatera sina långsiktiga mål och viljeriktningen för mark- och vattenanvändning eftersom dessa har förändrats sedan ÖP02. Det innebär i praktiken att planen i många avseenden inte längre är vägledande för efterföljande planering och tillståndsprövning.

Sambällsbyggnadsförvaltningens syn på översiktsplanens enskilda delar är följande:

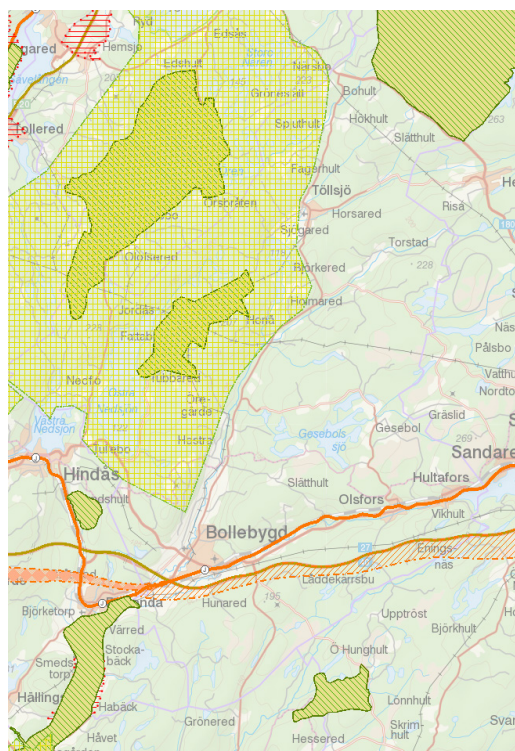
- ÖP 2002 Översiktsplan Bollebygds kommun (ÖP02) **INAKTUELL** ✓
- Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Bergadalen och Varpås **INAKTUELL** ✓
- Tematiskt tillägg till översiktsplan – Vindbruksplan **AKTUELL** ✓
- Utvecklingsplan för Hultafors och Olsfors **AKTUELL** ✓

NYA FÖRUTSÄTTNINGAR – vad har hänt sedan 2002?

I detta avsnitt presenteras de avgörande förändringar som har skett sedan 2002 då den kommundäckande översiktsplanen antogs. För att hålla isär olika typer av förändringar har avsnittet uppdelats utifrån huvudrubrikerna *Riksintressen, ny lagstiftning och nationella respektive mål, planer och program samt lokala förändringar.*

Riksintressen

Som ett av kraven utifrån 3 kap 5 § PBL ska en översiktsplan svara på hur kommunen *avser att tillgodose de redovisade riksintressena*. Ett riksintresse är dels större områden (natur- och kulturvärden och värden för friluftsliv) som riksdagen beslutat om i 4 kapitlet miljöbalken och dels områden som är riksintressen enligt 3 kapitlet miljöbalken där den ansvariga nationella myndigheten har ett ansvar för att ange anspråk. Skälet till att vissa områden är utpekade som riksintressen kan både vara av bevarande och utvecklande motiv. Riksintressen ska redovisas i den kommunala översiktsplanen för att i sin tur kunna visa på hur de förhåller sig till andra intressen men också för att kunna göra avvägningar mellan oförenliga riksintressen.

Kommunen berörs av följande riksintressen:

Utpekade riksintressen i Bollebygds kommun

- Riksintresse för friluftsliv: 3 kap 6 § MB Delsjö-Härskogenområdet
- Riksintresse för friluftsliv: 3 kap 6 § MB Tubbaröd
- Natura2000 Gantarås – område med hotade och sällsynta arter
- Riksintresse för kommunikationer: 3 kap 8 § Framtida järnväg Götalandsbanan
- Riksintressen för kommunikationer: 3 kap § 8 Befintlig järnväg Kust till kustbanan
- Riksintressen för kommunikationer. 3 kap § 8 Riksväg 40

Sedan 2002 har riksintresset för Härskogen ökat i omfattning. Dessutom har korridoren för Götalandsbanan, det vill säga framtida höghastighetsjärnväg förändrats och blivit mer avgränsad än tidigare utpekad korridor.

Ny lagstiftning och nationella respektive regionala mål, planer och program

Som ett av kraven utifrån 3 kap 5 § PBL ska en översiktsplan svara på hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Sedan 2002 har det hänt mycket både sett ur ett nationellt och regionalt perspektiv. Nedan listats de mål, planer och program som är avgörande och relevanta för Bollebygd kommuns utveckling.

Nationellt

EU:s Ramdirektiv för vatten (2000)

EU:s ramdirektiv för vatten (eller vattendirektivet) anger vad EU-länderna minst ska klara vad gäller vattenkvalitet och tillgång på vatten. Direktivet ska säkra en god vattenkvalitet i europeiska vatten. I vattenfrågan är översiktsplanen ett grundläggande verktyg för kommunernas översiktliga planering av vattenresurser.

Direktivet har genomförts genom lagar och förordningar i svensk lagstiftning, vilka trädde i kraft 2004:

- 5 kap. miljöbalken
- Förordning (2004:660) gällande förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön och förordning (2007:825).
- Föreskrifter från Sveriges geologiska undersökning med förtydligande föreskrifter om grundvatten.
- Föreskrifter från Havs- och vattenmyndigheten.

Lagstiftningen som tillkommit sedan ÖP 2002 innebär ett behov av att i kommande ÖP-arbete beskriva risker om översvämningar, skred, vattenbrist vattentäcker, radon och deponier som kan ha en betydande påverkan för kommunens vatten.

EU:s ramdirektiv för avfall (2008)

Avfallsdirektivet beslutades inom EU 2008 och ersatte tre gamla direktiv:

- Ramdirektivet (2006/12/EG) om avfall,
- Direktiv (91/689/EEG) om farligt avfall
- Direktiv (75/439) om spillolja

Ramdirektivet innehåller följande:

Definitioner och omfattning av direktivet

- Avfallshierarkin och bestämmelser som styr mot den
- Hantering av avfall inklusive tillstånd
- Planering av avfallshanteringen och översyn

Administrativa krav kring rapportering, inspektioner Ny plan- och bygglag SFS (2010:900)

Den 2 maj 2011 trädde den nya Plan- och bygglagen i kraft. I samband med lagen fick översiktsplanen en större betydelse som strategiskt planeringsverktyg. Det ska framgå i översiktsplanen hur den byggda miljön ska utvecklas, bevaras och användas. Kommuner ska i sin översiktsplan visa hur den fysiska planeringen tar hänsyn och samordnar nationella och regionala mål, planer och program som är av vikt för den hållbara utvecklingen.

En enklare planprocess (2015)

Den första januari 2015 trädde nya bestämmelser i Plan- och bygglagen i kraft med syfte att göra plan – och bygglovsprocessen mer enkel och effektiv. Bestämmelserna berör främst detaljplaner men förtydligar därtill kommuners ansvar för bostadsförsörjning i det översiktliga planeringsarbetet.

Nationell transportplan (2014)

Transportplanen är en nationell satsning på 522 miljarder och sträcker sig för perioden 2014-2025. Planen innebär en fördelning på drift och underhåll av statliga vägar och järnvägsnät samt en utveckling av transportsystemet där trafikverket prioriterar projekt under planperioden och hur medlen ska fördelas på respektive län.

Lag om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1283) ändrad (SFS 2013:866)

Ändringar i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar (2000:1283) med förtydliganden om kommuners ansvar för bostadsförsörjning inom det kommunala planarbetet. Det ska framgå vilken hänsyn som tagits till nationella och regionala mål eller andra planer och program av vikt för bostadsförsörjningen. I PBL genomfördes även en förändring av tredje kapitlet där bostadsförsörjningsansvaret gjordes till ett allmänt intresse kommuner har en skyldighet att redovisa hur det långsiktiga behovet av bostäder ska tillgodos.

Enligt lag (2013:866) har kommuner ansvar för bostadsförsörjningen. Lagen syftar till att skapa förutsättningar för alla i kommunen att leva i goda bostäder och för att främja att ändamålsenliga åtgärder för bostadsförsörjningen förbereds och genomförs. Kommuner är skyldiga att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjningen som ska antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod.

Samordnad prövning av buller enligt Miljöbalken och Plan- och bygglagen (2015)

Den 2 januari 2015 trädde ändringar i kraft där Miljöbalken och PBL ändrades för att bättre stämma överens med varandra i frågor kring buller från hur exempel trafik ska hanteras gällande planering och byggnation av nya bostäder.

Kulturmiljölagen (2014)

Den första januari 2014 ersattes kulturminneslagen (1988:950) med kulturmiljölagen. I samband med namnändringen har lagen lagens syfte preciserats. Bestämmelserna rörande fornlämningar är en av de förändringarna som främst berör fysisk planering. Bland annat har en tidsgräns införts som begränsar det allmänna skyddet av fornlämning: en lämning som har tillkommit år 1850 eller senare omfattas inte av det allmänna skyddet för fornlämningar.

De nationella miljömålen/ Nytt Miljömål 16:e målet (2005)

De 16 nationella miljömålen ska ligga till grund för den svenska miljöpolitiken och genomsyra den fysiska planeringen som anses som en nyckelfaktor för att nå målen. Sedan ÖPO2 har det 16:e miljömålet tillkommit och det har även skett andra generella ändringar i miljömålsarbetet både nationellt, regionalt och lokalt. Regeringen beslutade även den 22 juni 2010 för en ny struktur för Sveriges miljöarbete där målen också preciserades.

Ändringar gällande miljökonsekvensbeskrivning (2004)

Det har skett förändringar kring miljökonsekvensbeskrivningar. Den 21 juli 2004 infördes nya ändringar i Miljöbalken och i Plan- och bygglagen. Ändringarna innebär bland annat att alltid ska genomföras en miljökonsekvensbeskrivning till översiktsplaner. Översiktsplanen ska redogöra för hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer och om dessa normer riskera att överskridas.

Införande/Tillägg av Miljö kvalitetsnormer

Miljö kvalitetsnormer ska inte förväxlas med miljö kvalitetsmålen. Miljö kvalitetsnormerna infördes i Miljöbalken 1999 för att få komma till bukt med miljö påverkan från diffusa källor av utsläpp. Det är kommunerna som har ansvaret för att dessa efterföljs. Kravet på hanteringen av dessa har även stärkts. I nuläget finns miljö kvalitetsnormer för omgivningsbuller, utomhusluft och vattenkvalitet.

Tilläggen är följande:

- Föroreningar i utomhusluften (2010)
- Vattenförekomster (2004)
- Olika kemiska föreningar i fisk- och musselvatten (2001)
- Omgivningsbuller (2004)

Ny strandskyddslag (2009)

Den 1 juli 2009 trädde nya regler kring strandskydd i kraft genom ändringar i Miljöbalken och Plan- och bygglagen. Syftet med strandskyddet är att långsiktigt trygga förutsättningarna för den allmänrättsliga tillgången till strandområden samt bevara god standard och goda livsvillkor för såväl djur- och växtliv på land och i vatten. Kommunerna övertog i samband med ändringarna ansvaret från Länsstyrelsen att lämna strandskyddsdispens, upphäva strandskydd i samband med detaljplan och tillsyn över strandskyddet. Sen den 1 feb 2010 bör kommuner om möjligt peka ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i översiktsplanen. I den kommunala översiktsplanens bör områden som även i framtiden anses behöva ha ett utökad stanstydd föras fram.

Biotopskydd - Nya regler och ändringar i förordningen om områdesskydd (1998:1252) (2008)

Biotopskyddet är ett allmänt lagligt skydd mot all form av exploatering för biotoper som bedöms som skyddsvärda. Den 1 januari 2008 beslutade regeringen om ändringar och nya regler i förordningen om områdesskydd för biotopskyddsområden.

Nationella mål för social hållbarhet

Social hållbarhet är en dimension som innefattar många olika perspektiv och teman. Dimensionen bygger på att åstadkomma ett samhälle/samhällsutveckling med grundläggande rättigheter, att allas lika rättigheter respekteras och att inga grupper diskrimineras oavsett ålder, kön, etnicitet, funktionsnedsättning och liknande. Social hållbarhet bygger även på att offentliga miljöer ska vara tillgängliga och användbara för alla.

Gällande social hållbarhet rör det sig främst om att följande nationella mål:

11 folkhälsopolitiska målområden (2002)

Det övergripande målet för de 11 målområdena är att *skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa för hela befolkningen* och angeläget är att hälsan förbättras för de grupper som är mest utsatta för ohälsa. De 11 målområdena omfattar de faktorer som anses ha störst betydelse för den svenska folkhälsan.

De folkhälsomål som är av störst betydelse för samhällsplaneringen är:

Folkhälsomål 1 -Delaktighet och inflytande i samhället

Delaktighet och inflytande är en grundläggande samhällelig förutsättning. Målet bygger på att stärka förmågan och möjligheten till social och kulturell delaktighet för äldre och ungdomar samt grupper som är ekonomiskt och socialt utsatta.

Folkhälsomål 2 – Ekonomisk och social trygghet

Anses och som en grundläggande samhällelig förutsättning och är därför ett eget målområde.

Folkhälsomål 3 – Barn och ungas uppväxtvillkor

Trygga och goda uppväxtvillkor är en avvägande faktor för barns och ungdomars hälsa och påverkar även folkhälsan på lång sikt.

Folkhälsomål 5 –Sunda och säkra miljöer och produkter

Sunda och säkra miljöer och produkter påverkar folkhälsan. Insatser inom målet ska utgå från de beslutade miljö kvalitetsmålen och bygga på en kretsloppsstrategi som inkluderar miljöorienterad produktspolitik samt riksdagens konsumentpolitiska mål.

Folkhälsomål 9 - Ökad fysisk aktivitet

Fysisk aktivitet ses som en förutsättning för en god hälsoutveckling. Målet innefattar att samhället ska utformas för att skapa förutsättningar för en ökad fysisk aktivitet för hela befolkningen. Det genom insatser som skapar möjlighet till mer och ökad fysisk aktivitet i förskola, skola och i anslutning till arbete, fysisk aktivitet under fritiden. Även att äldre, långtidssjukskrivna och funktionshindrade ges möjlighet för motion eller träning utifrån egna förutsättningar.

Mål för jämställdhet (2006)

Regeringens mål för jämställdhetspolitiken är att *kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sitt eget liv*. Målet är indelat i följande sex delmål:

- *En jämn fördelning av makt och inflytande. Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.*
- *Ekonomisk jämställdhet. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.*
- *Jämställd utbildning. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.*
- *Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet. Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.*
- *Jämställd hälsa. Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.*
- *Mäns våld mot kvinnor ska upphöra. Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.*

Integration

Målet för integrationspolitiken är *lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund*. Integrationspolitiken omfattar verksamhetsområden som berör alla lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter oavsett etnisk och kulturell bakgrund, nyanländas etablering i samhället, ersättning för kommunernas flyktingmottagande, främjande av integration, urbant utvecklingsarbete samt svenskt medborgarskap.

Mål för ungdomspolitiken

Målen för regeringens ungdomspolitik är att *alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd, och att alla ungdomar ska verklig tillgång till inflytande*. För att nå det övergripande målet har arbetet delats in i följande fem delmål:

- Utbildning och lärande
- Arbete och försörjning
- Hälsa och utsatthet
- Inflytande och representation
- Kultur och fritid

Mål för barnets rättigheter

Målet för barnrättspolitiken är att *barn och unga ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet samt delaktighet och inflytande*. Målet har sin grund i barnkonventionen och syftar till att främja och skydda barnets rättigheter och intressen i samhället. Barns rättigheter och intressen ska genomsyra all politik och verksamheter som berör barn.

Mål för funktionshinderpolitiken

Målen för funktionshinderpolitiken är *en samhällsgemenskap med mångfald som grund, att samhället utformas så att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet. Jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning. Funktionshinderpolitiken syftar till att skapa ett samhälle som inte hindrar för delaktighet och att det finns en jämlikhet för människor med funktionsnedsättning.*

Regionala

Vision Västra Götaland – Det goda livet (2005)

Vision Västra Götaland – Det goda livet antogs 2005 av regionfullmäktige. En av de grundläggande principerna för visionen är att verka för ett gemensamt Västra Götaland där de fyra regiondelarna ska samspela och stärka varanda kring frågor som rör näringsliv, kollektivtrafik och välfärd.

VG2020 – Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 (RUP) (2013)

VG 2020 Strategi för tillväxt och utveckling i Västra Götaland 2014-2020 antogs 2013 av regionfullmäktige och utgör Västra Götalands regionala utvecklingsprogram. Strategin är det främsta verktyget för att genomföra visionen Det goda livet och innehåller delstrategier för hur Västra Götaland ska utvecklas till en attraktiv och kunskapsdriven region.

Länsstrategi för jämställdhetsintegrering 2014-2017

Länsstrategi för jämställdhetsstrategi har tagits fram av Länsstyrelsen i samarbete med Västra Götalandsregionen. Ett av huvudsyftena med strategin är att anpassa, konkretisera och implementera nationella jämställdhetspolitiska mål utifrån regionala förutsättningar.

Jämställt Västra Götaland 2014-2017 är uppdelad i tre övergripande temaområden:

1. Makt, inflytande och ekonomisk jämställdhet

Avsnittet tar upp förutsättningar för arbete, föräldraskap, utbildning, politiskt inflytande och jämställd regional tillväxt.

2. Makt och hälsa

Avsnittet tar upp jämställd hälsa som en fråga om fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande och fokuserar särskilt på normer för kön och deras inverkan på hälsa, tillgången till idrott samt kultur- och föreningsliv.

3. Makt och mäns våld mot kvinnor

Avsnittet fokuserar på våld i nära relationer, våldsförebyggande åtgärder samt stöd till grupper med svagt samhälleligt skydd.

Regionala miljömål för Västra Götaland

De regionala miljömålen för Västra Götaland omfattar det nationella miljömålssystemet, undantagsvis fjällmiljö som inte är aktuell i länet samt 50 regionala tillväxtmål. Dessa tilläggs mål beslutades i september 2015 av Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen och lyfter fram regionala förutsättningar och områden som kräver ytterligare insatser.

Klimatstrategi för Västra Götaland

Klimatstrategi för Västra Götaland har avstamp i hur Västra Götaland gemensamt kan bryta beroendet av fossil energi till 2030. Den beskriver målsättning, fokusområden och utifrån vilka principer arbetet ska organiseras. Målsättningen för klimatstrategin bygger på Vision Västra Götaland och går i linje med EU:s och Sveriges klimatpolitiska målsättningar. Klimatstrategin visar på två tydliga ”ambitioner”, dels genom energieffektivisering och ökad användning av förnybar energi för att bidra till en minskad klimatpåverkan. Ambitionen är även att klimatarbetet drivs på ett sådant sätt att konkurrenskraften i Västra Götaland stärks.

Regional plan för infrastruktur i Västra Götaland (2014)

Den regionala infrastrukturplanen för länet antogs 2014 och sträcker sig till perioden 2025. Planen redogör för hur Västra Götalands region ska fördela de ekonomiska medlen för att nå en långsiktigt hållbar infrastruktur i regionen. Sett till de satsningar som rör Bollebygds kommun nämns bland annat Götalandsbanan (etapp Mölnlycke-Bollebygd), Kust till kustbanan, väg 527 och 1627.

Regionalt trafikförsörjningsprogram för Västra Götaland

Det regionala trafikförsörjningsprogrammet beskriver hur kollektivtrafiken i länet ska utvecklas samt hur och var fokus på kollektivtrafiksatsningarna ska ligga. I programmet presenteras olika mål, varav huvudmålet är att marknadsandelen för kollektivtrafik ska öka och att resandet ska fördubblas fram till 2025.

Handlingsplan för jämlik hälsa i Västra Götaland

Handlingsplanen är framtagen i syfte att skapa förutsättningar för jämlik hälsa och ska kunna användas som verktyg för att underlätta samverkan. Planen syftar till att minska skillnader i hälsa mellan olika befolkningsgrupper. Planen bygger på den folkhälsopolitiska policyn för Västra Götaland som i sin tur utgår från den regionala visionen ”*Det goda livet*”. Grundutgångspunkten för handlingsplanen är det övergripande nationella folkhälsopolitiska målet ”*att skapa samhällliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen*”.

Målbild tåg 2030 (2013)

Juni 2013 antog regionfullmäktige i Västra Götalands län ”Målbild Tåg 2035”. Målbilden beskriver viljeinriktningen vad gäller den framtida tågtrafiken och utgör därmed underlag för olika samhällsaktörer som ansvarar för strategisk planering såsom stadsutveckling, markanvändningsfrågor och infrastrukturutbyggnad. Syftet med målbilden är att stödja utvecklingen av pendeltågs- och regiontågstrafik i Västsverige.

Stråksamverkan/ Gemensam Målbild Göteborg – Borås

Projektgruppen Stråksamverkan Göteborg-Borås består av de kommuner som ligger längst med sträckan där höghastighetsjärnvägen mellan Göteborg och Borås planeras (Göteborg stad, Mölndal, Härryda, Mark, Bollebygd och Borås kommuner) samt kommunförbundet för Göteborgsregionen respektive Boråsregionen. Gruppen har tillsammans tagit fram en gemensam målbild för en hållbar regional struktur. Grunden till denna struktur ska nås genom goda kollektivtrafikförbindelser och en gemensam samverkan vad gäller planering av bostäder, näringsliv och service.

Målbild Göteborg-Borås 2035

BoHäM

BoHäM är en plattform för gränslöst samarbete mellan Bollebygd, Härryda och Marks kommuner. Samarbetet grundar sig på kommunernas gemensamma förutsättningar och utmaningar, inte minst när det gäller infrastrukturella satsningar, men också bostadsbyggnation, inflyttning och utbildning. Som ett led i detta arbete har *Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner* tagits fram, antagen av respektive kommunfullmäktige under hösten 2014.

Lokalt/ Kommunala förutsättningar och förändringar

I samband med att arbetet med en ny kommuntäckande översiktsplan har påbörjats i två omgångar har en ny vision, nya mål och en definition för landsbygden tagits fram. Dessutom har en Utvecklingsplan tagits fram i samverkan med Härryda och Marks kommun, som idag utgör kommunens främsta strategiska planeringsunderlag.

Vision ”Bollebygd 2025”

Antogs av Kommunfullmäktige (KF) 2012-11-22 och reviderades: 2016-06-15

”Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge”

Bollebygd med 12 000 invånare är en ovanlig kommun. I Bollebygd är människor trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den charmiga kommunen.

Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetters flygplats och Göteborgs hamn gör Bollebygd till en plats nära världen. Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner.

Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

I Bollebygd har invånarna en sällsynt närhet till kommunens förtroendevalda och har alla möjligheter att vara delaktiga och påverka bygdens utveckling.

Närheten till naturen erbjuder rofylld rekreation och hälsosamma aktiviteter. Ett aktivt föreningsliv bidrar till att fylla behovet av de flesta fritidsintressen.

Landsbygdsdefinition

Antagen av KF 2012-11-22

”Bollebygds kommuns definition av landsbygd är det som ligger utanför Bollebygds tätort.”

Övriga tätorter (SCB:s definition) i kommunen; Olsfors, Hultafors och Töllsjö bedöms vara en mycket viktig del av kommunens landsbygd vad gäller befintlig och möjlig service, infrastruktur och allmänna kommunikationer och de bör därför vara utgångspunkt för LIS-arbetet.

Mål inför ny översiktsplan

Antogs av KF 2012-11-22 (KS2012/96)

Vid kommunfullmäktige den 20 september 2012 diskuterades fem förslag till mål för den nya översiktsplanen. Samhällsbyggnadsavdelningen gjorde sedan en redaktionell ändring av målen som syftade till att tydliggöra att kommunen vill ha en station i området vid Kråketorp. Målen är följande:

- Förtätning och omvandling inom samt nyexploatering i anslutning till befintlig tätortsbebyggelse (Bollebygd, Olsfors, Hultafors, Töllsjö)
- Byggnation i stråk där kollektivtrafiken finns eller kan byggas ut
- Utveckling av området vid Kråketorp för ett stationsområde vid Götalandsbanan och därtill stödande verksamheter och bostadsområden samt utbyggnad av Bollebygds tätort i denna riktning.
- Utveckling av verksamhetsområden från Grönkullen till kommungränsen mot Borås, (längs med riksväg 40 och länsväg 1757 samt i området däremellan)
- Utveckling, förädling och tillgängliggörande av nära natur- och fritidsområden

Kommunen har även en positiv inställning till enstaka byggnationer utanför de ovan angivna områdena, om de inte kräver stöd i detaljplan.

Förslag till prioriterade frågor inom hållbar utveckling i översiktsplanen

Förslag är att Bollebygds kommun arbetar, likartat som regeringen, med prioriterade frågor för den hållbara utvecklingen när det gäller den översiktliga planeringen av kommunens mark- och vattenområden. De frågor som föreslås prioriteras är:

- Transportsnål infrastruktur
- God tillgänglighet, både fysisk och virtuell
- Miljövänlig energiförsörjning
- Närhet och integration mellan olika funktioner

Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner

Utvecklingsplanen är ett samarbete mellan kommunerna Bollebygd, Härryda och Mark och är en del av BoHäM-samarbetet, som syftar till att gemensamt lösa frågor som går över kommungränserna.

Planen antogs av Bollebygds kommunfullmäktige i september 2014. Utvecklingsplanen anger inriktning och målsättning för gränsområdet mellan de tre kommunerna. Fokus vilar framförallt på visionen om förbättrade regionala kopplingar. Utvecklingsplanen används i stor utsträckning inom ramen för kommunens samhällsplanering.

Utvecklingsplan för del av Bollebygd, Härryda och Marks kommuner

ÖVERSITKSPLANENS AKTUALITET

Samhällsbyggnadsförvaltningens förslag till bedömning

Kommuntäckande översiktsplan 2002

Antagen av KF: 2002-02-07 §5

Samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att den kommuntäckande översiktsplanen i de flesta avseenden är inaktuell. Aktualitetsprövningen av planen utgår huvudsakligen från PBL:s lagkrav i 3 kap. 5 § av vad som ska framgå i en översiktsplan.

Följande punkter sammanfattar planens inaktualitet:

1. *Översiktsplanen kan inte bedömas uppnå grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden*

Tidshorizonten för ÖP02 sträcker sig fram till 2017 och är inte längre aktuell. Det gör att omvärldsanalysen i planen är otidsenlig samt att de ställningstaganden som finns i ÖP02 generellt inte är aktuella. Det saknas därmed en aktuell helhetsbild för kommunens strategiska utveckling vilket i sin tur påverkar den hållbara utvecklingen i kommunen. Sedan ÖP02 har kommunen tagit fram en kommunal vision med ett politiskt mål för befolkningsökningen (visionen motsvarar en befolkningsökning på 3,15 procent fram till år 2025). Det i sin tur ställer nya krav på den kommunala översiktsplaneringen.

Vissa delar i den gällande översiktsplanen har till stor del genomförts, vissa utpekade områden i planen har tagits i anspråk (Tyftet, Erikstorp) parallellt som nya utbyggnadsinriktningar tillkommit som en följd av ett ökat bebyggelsetryck (i Bollebygds tätort) samt en förändrad politisk vilja. Kommunens aktuella vision och målsättningar samt ett antal av kommunens pågående detaljplaner i kommunen strider därför mot ÖP02. Översiktsplanens strategier och utbyggnadsinriktningar svarar följaktligen inte upp mot rådande eller framtida kommunala förutsättningar.

Det finns ett behov att genomföra en omvärldsbevakning och utreda vilka utmaningar kommunen står inför idag och sedan fastställa aktuella ställningstaganden och ta fram en översiktsplan som utgår från dagens och framtida behov och förutsättningar.

2. *Kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras*

Ställningstagandena i ÖP02 är överlag inaktuella och speglar inte dagens planeringssituation och inkluderar inte aktuella frågor inom planeringen i tillräcklig utsträckning såsom frågor kring buller, luftföroreningar, farligt gods, översvämningar, vattenhantering och liknande. Därtill har översiktsplanen som verktyg fått ett ökat strategiskt fokus och det regionala perspektivet har fått en större betydelse sedan ÖP02 antogs. ÖP02 avspeglar inte en aktuell syn för hur kommunen tänker kring den byggda miljön dess användning utveckling och bevarande utifrån ett kommunalt, regionalt eller nationellt perspektiv.

Bollebygds översiktsplan 2002 (ÖP02)

3. Hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer

Sedan ÖP02 har inga riksintressen tillkommit i kommunen. De intressen som finns har förändrats till viss del, bland annat utökats. Sedan ÖP02 antogs har lagstiftningen och utredningar gällande miljö kvalitetsnormer emellertid förändrats. Det gör att miljöbedömningarna i ÖP02 som följd av förändrad och nytillkommen lagstiftning och utredningar är bristfälliga. Översiktsplanen kan därför inte anses som aktuell i sin förhållning och tillgodoser inte gällande lagstiftning gällande miljö kvalitetsnormer.

4. Hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen

Sedan ÖP02 antogs har det tillkommit ett stort antal nya lagar, mål, planer och program som inte inkluderas i översiktsplanen. Därtill är översiktsplanen överlag bristfällig i sin förhållning till hållbar utveckling. Hållbar utveckling **behandlas** i viss mån i ÖP02 men långsiktiga aspekter av sociala hållbarhetsaspekter. Definitionen för hållbar utveckling och dess tre dimensioner social- ekologisk och ekonomisk hållbarhet och vad dessa innebär för Bollebygds kommun specifikt definieras inte.

5. hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder

Sedan ÖP02 har Bollebygds kommuns förutsättningar gällande befolkningsutvecklingen förändrats vilket inneburit en större efterfrågan på bostäder i kommunen, främst har det blivit en större efterfrågan i Bollebygds tätort. Det finns inriktningsmål i koppling till bostadsförsörjning i ÖP02 som kan anses aktuella såsom byggnation med fokus på förtätning, byggnation i kollektivtrafiknära läge samt en positiv inställning till byggnation på landsbygden.

Den starkt rådande tillväxten gör att det behövs en aktuell samsyn och samplanering för nya bostäder, arbetsplatser och den service som behövs för att motsvara tillväxten I ÖP02 finns inget stöd för den starka befolkningsutvecklingen som sker i kommunen idag. Det finns därför ingen aktuell samlad bild av den kommunala översiktsplaneringen som på sikt kan säkra och bana väg för en hållbar utveckling i hela kommunen.

6. Sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § för första stycket miljöbalken. Lag (2014:224)

Den nya strandskyddslagen trädde i kraft de en 1 juli 2009 genom ändringar i Miljöbalken och Plan- och bygglagen. (Lagen innebär att en översiktsplan ska ge vägledning vid bedömningen av om en plats ligger inom ett sådant område som anses som lämpligt för utveckling på landsbygden där möjlighet finns att tillämpa ett differentierat strandskydd.) Genom att redovisa LIS-områden blir kommunens avsikt för stränder transparent och en naturlig del i en samlad helhet för miljö- och markanvändningen. Den nya lagstiftningen kring strandskydd tillkom efter att ÖP02 antogs och saknar därför hänvisningar gällande LIS-områden. En LIS-plan har tagits fram av förvaltningen där LIS-områden i kommunen är utpekade. Planen kan övervägande ses som färdigställd men det behövs en genomgång gällande planens status och hur planen kan arbetas in som en del i översiktsplanen.

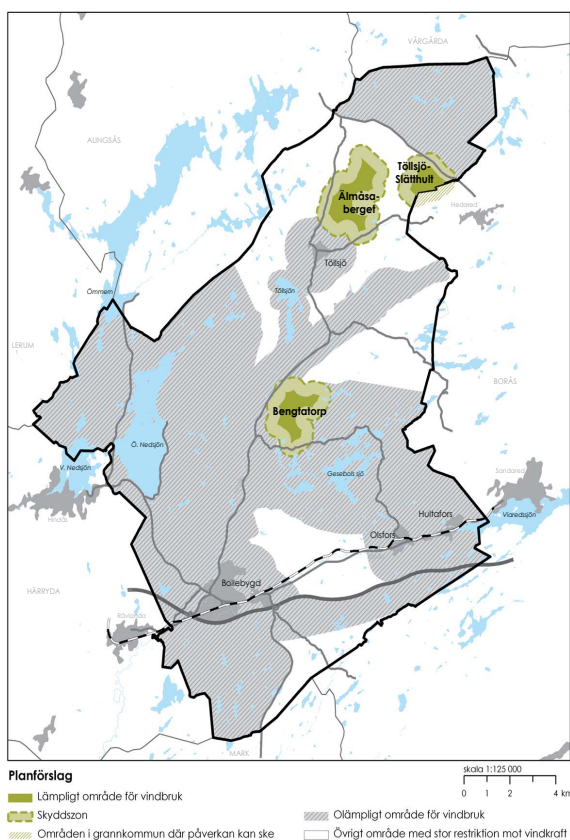
Vindbruksplan, tematiskt tillägg till ÖP 2002

Antagen av KF 2011

Det tematiska tillägget kan, enligt samhällsbyggnadsförvaltningen, förklaras som fortsatt aktuell, grundat på följande bedömning:

- Inga nya riksintressen för vindbruk har tillkommit.
- Bollebygds kommun har sedan Vindbruksplanen antogs 2011 inte tagit fram nya lämpliga områden för vindbruk.

Vindbruksplanen bör bli en del av den nya översiktsplanen. Då vindbruksplanen integreras i den kommande översiktsplanen bör de frågor som är belysta under avsnittet om uppföljning ses över (se s.69 i Vindbruksplan).

Utpekade områden lämpliga för vindbruk

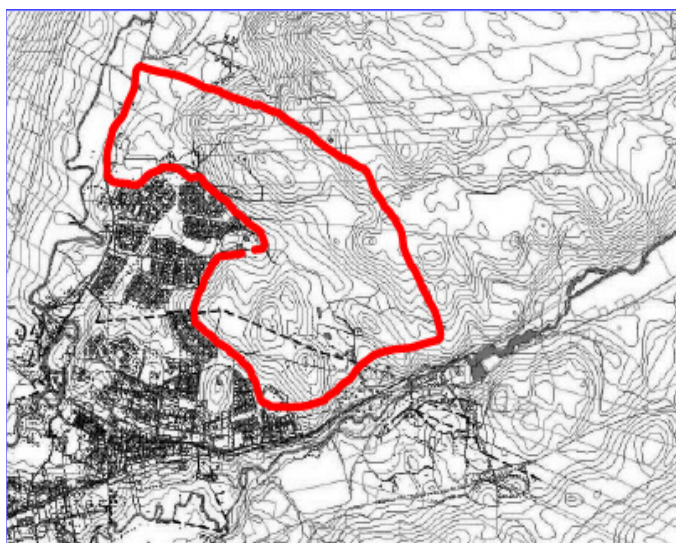
Fördjupad översiktsplan för Tyftet, Norra Erikstorp och Varpås

Antagen av KF 2004

Samhällsbyggnadsförvaltningen förslår att förklara fördjupad översiktsplan som inaktuell pga:

- Förändrad utvecklingssyn. Utbyggnadsriktningen svarar inte längre upp mot dagens förväntning som numera är västerut.
- Avsnittet om trafikåtgärder har inaktuella siffror.

Vid framtagandet av en fördjupad översiktsplan för Bollebygds tätort kommer delar av utvecklingsområden som pekats ut i den fördjupade översiktsplanen för exempelvis Tyftet, Norra Erikstorp och Varpås tas med i den fördjupade översiktsplanen. Det krävs också en politisk bedömning hur de resterande områdena ska hanteras framöver.

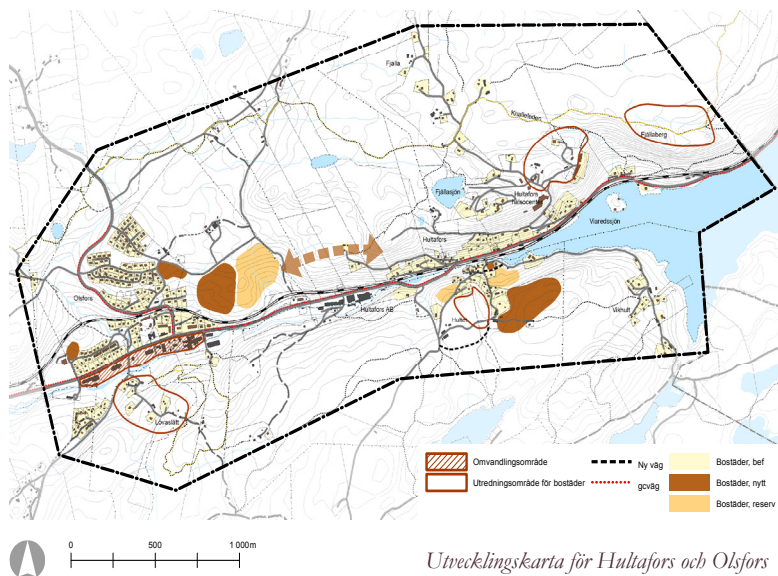
Bild över utvecklingsområde från fördjupad översiktsplan för Tyftet m.fl.

Utvecklingsplan för Olsfors och Hultafors

Antagen av KF 2008

Samhällsbyggnadsförvaltningen föreslår att förklara utvecklingsplan för tätorterna Hultafors och Olsfors som fortsatt aktuell mot bakgrund att:

- Viljeriktningen för tätortsutvecklingen har inte förändrats, en fortsatt stimulerad utveckling ska ske.
- Försättningarna inom respektive tätort är i princip oförändrad sedan 2008.

Övriga dokument med koppling till översiktsplan

Efter år 2002 har ett flertal planeringsunderlag tagits fram, några av dessa är inte politisk antagna eller är under pågående arbete. De planeringsunderlag som presenteras nedan kan bli föremål för den nya översiktsplanen.

Övriga dokument med koppling till översiktsplan:

- LIS-plan, framtagen under 2012-2015 (ej antagen)
- Centrumprogram för Bollebygds tätort antagen av KF 2010-10-13
- Avfallsplan 2016-2020, Antagen av KF 2016-06-15 § 75
- Parkeringsnorm, antagen av KF 2009-12-10 § 172, tillägg till normen tillkom 2015-06-09
- Bredbandsstrategi, antagen av KF 2015-06-01 § 94
- Staden mellan åarna, strukturskiss för en ny stationsnära staddel i Bollebygd 2015-07-03, (används som arbetsdokument)
- Naturvårdsprogram, 2010
- Tätortsnära natur i Bollebygds kommun, 2005

Planeringsunderlag med koppling till översiktsplan som är under pågående arbete:

- VA-plan, förväntas färdigställas under 2018/2019
- Naturvårdsplan, färdigställs under 2017/2018
- Bostadsförsörjningsprogram 2017-2026, bedöms kunna antas under första kvartalet 2017
- Miljöstrategi och lokala miljömål, bedöms färdigställas under 2017

LÄNSSTYRELSENS REDOGÖRELSE

Länsstyrelsen ska enligt 3 kapitlet 28 § PBL lämna en sammanfattande redogörelse till kommunen minst en gång per mandatperiod. Den ska redovisa statliga och mellankommunala intressen som är av betydelse för en översiktsplan aktualitet. En kommun kan också begära en sammanfattande redogörelse från Länsstyrelsen. Bollebygds kommun begärde under våren 2014 en sammanfattad redogörelse.¹

Länsstyrelsen för Västra Götaland har tagit fram en sammanfattande redogörelse för hela länet *Sammanfattande redogörelse för Västra Götalands län november 2013 (reviderad november 2016): Översiktsplanens aktualitet och planeringsunderlag*, där övergripande och aktuella frågor om översiktsplanens innehåll tas upp. Den utgör dessutom en grund för de enskilda redogörelserna.

Följande synpunkter lämnades från Länsstyrelsen:

Naturvård

Sedan Bollebygds översiktsplan från 2002 har 4 områden skyddats som biotopskyddsområden med stöd av 7 kap miljöbalken. 5 naturvårdsavtal har tillkommit. Riksintresse området för Härskogen har ökat i omfattning. Länsstyrelsens förslag på riksintresse finns på Länsstyrelsens webbsida. Senast den 30 juni ska Naturvårdsverket besluta om Länsstyrelsens förslag. Länsstyrelsen vill också upplysa om att inventeringar som genomförts inom kommunen sedan 2002 innefattar fynd av klockgentiana, mosippa, skaft-slamkrypore och guldsandbin. Dessa observationer finns rapporterade till Artportalen. Utöver detta kan sporadiska fynd ha rapporterats.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen vill betona att kulturmiljölagens (KML) krav på att bevara och skydda kulturmiljöer delas av alla. Med hänsyn till fornlämningsbilden i Bollebygds kommun så kan Länsstyrelsen komma att ställa krav på arkeologiska utredningar i framtida detaljplanarbeten. Det innebär att kommunen i detaljplaneplaneringen kan komma att behöva frånga intentioner i översiktsplanen för att tillgodose exempelvis fornlämningsmiljöer. Viktigt att poängtera är att ändringar i KML kap 2 (fornlämningar) kan komma att innebära att några lämningskategorier exempelvis kan övergå från en tidigare bedömning som ”övrig kulturhistorisk lämning” till att bli klassad som fornlämning.

I Bollebygd finns både bebyggelsemiljöer och ett stort antal fornlämningar av högt kulturhistoriskt värde. Länsstyrelsen betonar att kulturmiljövärdena skall ses som en kvalitet och resurs i planeringsarbetet och att dessa värden berikar miljön för de boende. I kommande översiktsplan bör det ingå tydliga målsättningar för att ta tillvara, bruka och utveckla kulturarvet på ett hållbart sätt.

Mellankommunala frågor

Förändringar inom trafikområdet och effekterna av flera stora infrastrukturprojekt så som Götalandsbanan behöver beskrivas efter samråd med Trafikverket och de kommuner som berörs.

De mellankommunala frågor som berör vatten är kommunens nuvarande och framtida påverkan på Mölndalsåns och Rolfsåns avrinningssystem samt vattenförsörjningsproblematik kopplat till vattentäkter.

Göteborgs stads trängselskatt, och den inverkan den har på pendlingsmönstren kan behöva tas upp i översiktsplanen.

1. Aktualitetsförklaringen ska kommuniceras med med Länsstyrelsen och i samband med det görs en uppdaterin-gav den kommunspecifika redogörelsen.